

Fenntartható építés, energiatakarékos épületek

Lassan vége a télnek. A kifizetett gázzámlák és az orosz-ukrán gázvita bizonyára sokakat indít arra, hogy közüzemi számláit csökkentse.

Fontos azonban, hogy helyesen fogalmazzuk meg a célt, amit el szeretnénk érni: Kevesebbet akarunk fizetni az energiáért? Függetleníteni akarjuk magunkat a gázfogyasztástól? Minimalizálni akarjuk az energiafogyasztásunkat, esetleg szeretnénk „fenntartható épületeket” létrehozni, és üzemeltetni? Látszólag hasonló kérdések, azonban azokra alapvetően különböző válaszok adhatók.

Semmiképpen nem tanácsolom senkinek, hogy csupán a költségek csökkentését tekintse szem előtt. Csak rövidtávon nyújt megoldást az ha olcsó fával próbálunk fűteni, hiszen amennyiben többen követik ezt az utat, a fa ára nagyon gyorsan a duplájára fog nőni. Talán többen emlékeznek még rá, hogy az 1970-es években az olaj, majd az elektromos, majd a gázfűtés lett „olcsó”. 10 évente lehetett lecserélni a gépészeti berendezéseket, lényegesen hamarabb, mint fizikai amortizációjuk az indokolta volna.

Sokan vannak, akik az utóbbi évek orosz-ukrán gázvítáira való tekintettel teljesen le akarnak válni a gázhálózatról. A pánikreakciót leküzdve gondoljunk azonban bele abba, hogy míg két éve két hétre elegendő tartalék volt Magyarországon, az idei évben több hónapra elegendő tartalék volt. Csak az okozott problémát, hogy a tárolókból adott időben nem tudtak elég gázt kinyerni, és egyes nagyfogyasztóknak kellett egyéb energiahordozóra átállniuk. Amennyiben az épületek energiaigénye kisebb lenne, már a jelenlegi tározókból is megoldható lenne a biztonságos energiaellátás.

És itt érkezünk el egy olyan ponthoz, amit szerintem nem kerülhetünk meg. Az energiaigény csökkentésének legfontosabb eleme az épület külső szerkezeteinek jelentős mértékű hőszigetelése. Már Magyarországon is épülnek „passzív házak”, amelyek tizedannyi energiával üzemeltethetők, mint a mai szabvány szerint épült épületek. Gyakorlatban kipróbált gépészeti berendezések segítségével ezek a házak mintegy „úrhajóként”, a földi erőforrások nélkülözésével, csak a Nap energiájával is üzemeltethetők. Az extra hőszigetelések és speciális gépészeti berendezések megvalósítási költsége, és az épületek/gépészeti berendezések előállítására fordított energia azonban sok esetben nem tud megtérülni az üzemeltetés alatt.

A fenti problémák komplex kezelésére keresi a választ a „fenntartható építés”. Nagyon könnyen belátható, mennyire fenntartatlan ahogy most élünk. A mai Magyarország területén a hazai ipari forradalom hajnalán kevesebb, mint 4 millió ember élt, többségében nagycsaládokban, télen egy-két szobát fával fűtve. Ma átlagosan 2,5 ember él egy lakásban, a fűtött területek mérete, a nemzeti energiafogyasztás sokszorosa a 150 évvel ezelőtti állapotnak. További problémát jelent, hogy ezt a nagy mennyiségű energiát fosszilis energiából, főként

gázból állítjuk elő. Ezzel a légkörbe juttatjuk azt a CO₂-t, amit a Föld több millió év alatt „vont ki” a légkörből, megteremtve a ma ismert élet feltételeit. A fenntartható építés olyan épületek létesítését célozza, amelyek csak annyi erőforrást használnak, amennyi az ország területén fenntartható módon használt megújuló energiaforrásból rendelkezésre áll.

Ha felmerült a változtatás igénye, tanácsolom mindenkinek lépjen is! Végezetül had idézzem Sólyom László köztársasági elnök úr szavait: *„...a magunk és családunk számára ki kell alakítanunk a felszínen maradás stratégiáját. Ez pedig nem megy a régi módon.”*

Medgyasszay Péter

építész

Belső Udvar Építész és Szakértő Iroda